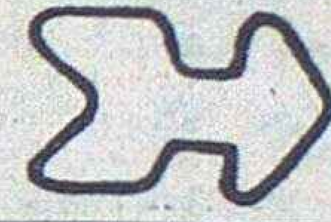
bel le ten

Sayı: 8 1 Haziran 1968 STOCKHOLM – SWEDEN

AVRUPA DEVRİMCİ GÜÇBİRLİĞİNE DOĞRU

AVRUPADA DEVRİMCİ GÜÇBİRLİĞİ

Avrupadaki Türk emekçisi ve öğrencisi yurtta olup bitenleri yakından izlemek,bilmek zorundadır.Bu-onun kendi çıkarlarının gereğidir.Bilinen gerçek odur ki,Avrupadaki Türk öğrencisi,gördüğü öğrenimin bir toplum içinde en iyi şekilde değerlendirilmesi düşüncesindeyse,bu toplum ancak onun kendi öz vatanındaki kendi öz halkıdır. Ancak,bugünkü koşullar içinde Türkiyede bu değerlendirmenin hiçte doğru olmadığı da bir gerçektir. O halde yapılacak olan, Türkiyede sürüp giden bozuk düzeni halk yararına bir düzen haline dönüştürmeye çalışmaktır.Bu gerçekleştiğinde,Avrupada yapılan öğrenim en iyi şekilde Türkiyede,Türk halkı tarafından değerlendirilmiş olacaktır. Türk halkı bunu yapacaktır.O,kendi öz değerlerini korumasini,bilim sanat ve teknik dallardaki değerlerini en iyi şekilde bağrına basıp onlara hakkı olanı vermesini bilir.

Avrupadaki düzen gereği,Avrupalı,bir yabancıya bulunduğu ülkenin koşullarına ayak uydurduğu,teknik gelişmeye katkıda bulunduğu sürece ancak maddi değer verir.Bu o değerle kendi çıkarları arasında ilişkiyle bağıntılı olarak değişen bir değerlendirmedir.Bu o değerin bir gün yadsınmıyacağı anlamına gelmez.Oysa ki Türk halkı kendi öz değerlerine öyle bir özden sarılır,öylesine saygı duyar ki,bu belkide birçok ülkücü,gerçek yurtsever Türk aydını için maddi değerlendirmeden daha ötede bir anlam taşır.

Özetle:Avrupada öğrenimini tamamlayan Türk öğrencisinin yeri Türkiye olmalıdır.Bugünkü Türkiyede ise bilimin,sanatın yada teknik bilginin değerlendirilmesi,sömürücü,halka karşı sınıfların elindedir.Bu değiştirilmeli,bilim sanat ve teknik halkın yararına olmalıdır.Bu olduğu sürece Avrupada eğitim yada öğrenim görmüş Türk genci,kendi öz yurdunda yaban ellerde olduğundan çok daha iyi bir değerlendirme ile toplum içinde topluma yararlı olduğunca hakkı olanı alacak,insan gibi yaşayabilecektir.

Türk emekçisi ise,toplum için ürettiğince karşılığını alamadığından,ağır sömürü koşullarına dayanamadiğından çıkmıştır yurt dışına.Sömürü düzeninin halk yararına dönüşmesi demek,onun yararına dönüşmesi demektir.Onun direkt çıkarı vardır bu dönüşümden.Avrupada kalışı ise bir garantiye bağlı değildir onun.Kapitalist Avrupa toplumu,yabancı işçiyi kendi çıkarları için kullanmak ister.Koşulların gereği bir ithal malı gibi yabancı işçi ithal eder. Bu koşulların değişmesi,yabancı işçinin pılısını pırtısını toplayıp,yurduna dönmesi demektir.

Bunun içindirki yurtta olup bitenlere ilgisiz kalamayız.

Bunun içindir ki,Türk yurdunu Türk halkı için yaşanabilir hale getirmek zorundayız.

Avrupadaki Türk toplumcuları bu düşünce ile eyleme geçtiler.Tek-tek,bölük-pörçük bir sürü örgütün birleştirilmesi,Türkiyedeki bozuk düzene,yaklaşan faşizme,mevcut emperyalizme karşı savaş için birleşmenin gerekliğini anladılar.

1 Mayıs İşçi bayramı,Berlinde,Türk Toplumcular Ocağının önderliği altında İsveç ve Almanyanın birçok bölgesinden gelen Türk Toplumcularının birliğiile başarılı bir şekilde kutlanıldı.1 Mayıs sonrası üç gün süreyle bir ön Kongre toplandı yine Berlinde Kongrede,Türkiyede yaklaşan faşizme,emperyalizme ve bozuk düzene karşı Avrupadaki Türk Toplumcularının birleşmeleri,bir G ü ç b i r l i ğ i kurmalarının gerekliliği anlatıldı ve böyle bir güçbirliğinde karar kılındı. Güçbirliğinin adı A.T.T.F. (Avrupa Türk Toplumcuları Federasyonu) olarak saptandı.

Amacı ise: Yurt dışındaki Türk emekçilerinin örgütlenip sınıf bilincine varmalarını sağlamak ve Türkiye'deki anti-emperyalist savaşa yurt dışından katılarak Cumhuriyetten bu yana egemenliğini sürdüren sömürücü sınıfın egemenliğine halk yararına son vermeye çalışmak ve demokratik,barışçı bir yurt ve dünya düzenini gerçekleştirmek ve bu eylemde diğer ilerici guruplarla dayanışma içinde olmak.

BİZİM ELLER...

Sizin eller tükenecek
Bizim eller öpülecek...

Sizin elleriniz beyaz
Gödek gödek,yuvak yuvak
Gara bizim ellerimiz
Boğum boğum,çatlak çatlak!

Sizin eller fink atıyor
Bizim eller çark dutuyor
Yeraltında,yerüstünde
Gene hepsi bizim eller!.

Bizim eller vurulur
Gara gatran,sarı gına
Sizin eller sürülür
Elvan alvan,türlü boya!..

Bizim ell[illegible] üretiyor
Sizin eller tüketiyor
Bizim düzende ge[illegible]iyor
Tükenecek sizin eller!...

Nebi DADALOĞLU

A.T.T.F. Emperyalizme ve onun yurttaki işbirlikçilerine karşı bir güç birliğidir.

A.T.T.F.yaklaşan faşizme karşı bütün ilerici güçlerin birliğini öngören, 1961 Anayasasını savunan güçlerin birliğidir.

A.T.T.F. Türkiyenin kurtuluşunu sosyalizmde, Türkiyenin bağımsız ve egemen bir ülke olmasında gören ve bunun içinde Milli Demokratik Devrimin gerekliliğine inanan bütün devrimci güçlerin birliğidir.

Amaç maddesi saptanan A.T.T.F. nin yakın zamanda Köln'de yapılacak ikinci Kongresine bütün ilerici, devrimci örgütlerin katılması için çağrıda bulunuyoruz!

Her türlü yazışma için, A.T.T.F nin aşağıda adresini verdiğimiz Köln'deki sözcülerine başvurulması.

Elinizdeki 8 inci sayısı ile Belleten, A.T.T.F.nin yayın organı olmuştur.

Yine A.T.T.F. nin aldığı bir kararla bundan böyle ayda bir çıkacak Belleten.

Belleten'in daha iyi, daha olgun, Avrupadaki tüm Türk emekçi ve aydınlarının fikir forumu olması, ona göndereceğiniz yazılarla gerçekleşecek. Eleştiri, her türlü fikre saygı başlıca prensibimizdir.

Avrupa Türk Devrimcilerinin Güçbirliği kutlu olsun.

A.T.T.F. yazışma adresi:
Nurettin Tekindor, 5-Köln-1
Postfach 1701-Almanya

BELLETEN

OYUN

H.Umut

1965 seçimlerinden sonra tabii Senatör Haydar Tunçkanat bir gizli CIA raporunu açıklamıştı basına. Hafizai beşer nisyan ile malûldur tekerlemesini göz önüne alarak gelişen olayları bu raporla ilişkiler kurarak yeniden ele almakta fayda gördük.

28 Aralık 1965 tarihli bu raporda özetle:

1- 27 Mayıs sonrası ekonomik sorunlarla birlikte muhalefetin güçbirliği edişinden endişe duyulmakta ve "Çetin ceviz"in beklenildiği üzere, ikili anlaşmalar, bağımsız dış politika vs.gibi can sıkıcı sorunları ortaya atışına değinilerek, tehlikenin atlatılmasının sol ve sol eğilimli güçlerin birleşmesinin önlenmesi ve hatta "boğulmasıyla" mümkün olabileceği belirtilmekte;

2- Devrim sonrası ordudan uzaklaştırılan subayların, hükümetin ordu içindeki itibarını sarstığı, kalan subayların çoğunun ise reformist, C.H.P. hayranı ve A.P. düşmanı oldukları, Tansel'in verdiği garantinin yetersizliği, belirtilerek devlet mekanizmasında muhalefete bağlı kimselerin iş başında olduklarına dikkat çekilmekte ve bu unsurların "zararsız hale getirilmeleri" istenmekte;

3- Rejimin geleceğinin sağlanabilmesi için "27 Mayısın getirdiği Anayasanın (1961 Anayasası) bazı maddelerinin (Tabii Senatörlük vs. gibi) düzeltilmesi tavsiye olunmakta; ve birde,

4- Cumhurbaşkanının rahatsızlığı hatırlatılarak, yeni Cumhurbaşkanlığına S.Hayri Ürgüplü aday olarak gösterilmekteydi.

OYUN SAHNEYE KONUYOR

Bu oyun ikinci sahneden başlamıştır diyebiliriz, gelişen olaylara bakarak. Tabii bu sadece bir sıra meselesidir. Evet hep hatırlardadır ki A.P. işe devlet mekanizmasındaki milliyetçi-ilerici unsurları zararsız hale getirmekle yani onları görevlerinden uzaklaştırmakla ve de orduda tayinler, terfilerle başlamıştı. Bugün bu konuda tek tük yeni öğretmenin oradan oraya atanmaları dışında pek ses sada çıkmadığına ve görevinden alınan genel müdürlerin çoğunun Danıştaydan aldıkları kararlara rağmen bugün eski görevlerinde olduklarına bakarak oyunun iyi oynandığı söylenebilir.

Cumhurbaşkanlığı sahnesi ise arzulananında ötesinde bir başarıdır. Türkiyede Komünist Partisi de olmalıdır diyen bir adayın yerine ne sağcı ne solcu bir diğer adayın Cumhur başkanı oluşuyla bu sahnede üstün başarıyla kapanmış oluyordu.

Geriye Anayasanın değiştirilmesi, muhalefetin güç birliğinin dağıtılması sahneleri kalıyordu ki bunlardan biri yine aynı ustalık ve maharetle tamamlanmıştır denebilir. Turhan Feyzioğlunun yarım milyona satın alınması ve böylelikle C.H.P içindeki küçük burjuva-toprak ağası unsurların partiden uzaklaştırılması ve bu yoldan C.H.P.nin sayıca önemli derecede gücünü kaybedişi oyunun bu bölümüne girer. Yine aynı bölümde seçim kanununun değiştirilmesi yoluyla küçük partilerden eski olanakların geri alınması da vardır. "Çetin ceviz" uyutmaksa hiç zor olmamıştır. 55 ikili anlaşmanın ayıklanması işi, "bütün anlaşmaları bir ciltte toplama" formülü ile uyku hapı haline getirilmiş ve hap muhalefetin güçsüz bünyesinde beklenen etkiyi yapmıştır.

Anti-emperyalist savaşı öğrencilerin tekeline bırakmak veya Türkiyedeki Amerikalıları istenmeyen adam ilân etmekle kırat aslında istediği amaca varmış, bu savaşın halka maledilmesini önlemiştir.

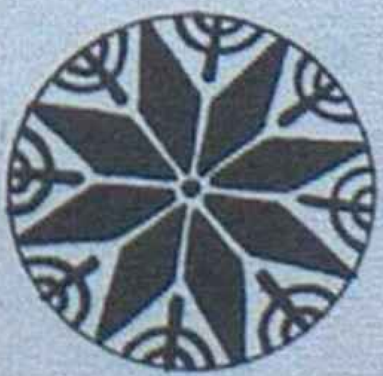
Oyunun son perdesinde ortada Anayasa Mahkemesi ve Başkanın elinde Anayasa vardır. Kırat sahneye girer, bütün haşmeti ve ustalığıyla iki ön ayağı üzerinde gerilerek çifteler savurmaya başlar. Başkan ve üyeler sağa sola kaçışırlar. Kırat akıllı attır. Hedefini bilir. Başkanı elinde Anayasayla bir köşeye sıkıştırır. Başkan yalnızdır ve hedef Anayasadır, korkuyla haykırır:
NEREDESİNİZ İLERİCİ GÜÇLER !..

OYUN BİTMEMİŞTİR

Aynı anda sahneye binlerce insan doluşurlar. Öğrencisi, işçisi, aydını, yarı aydını, kara cahili, C.H.P.lisi, M.P.lisi, Y.T.P.lisi, A.P.lisi ve TİP lisi. Her sınıf ve tabakadan, her partiden insanlardır bunlar. Ellerinde "DEVRİMCİ GÜÇ BİRLİĞİ" pankartı okunmaktadır.

Kırat kişner: AAAA MMMEEE RRİİİ KKAAA !!!!

Oyun biter.

BELLETEN
A.T.T.F. yayın organı.
AYLIK DERGİ
Norrbackagat. 66 – II/8 Sthlm. VA
tlfn: 08/ 32 24 76
STOCKHOLM – SWEDEN

Bu sayıda sorumlu yönetmen: Halil Umut
Yazı işleri yönetmeni : Günnur Çurmak
1 Haziran 1968 Sayı 8 50 öre
Duyuru ve Abone koşulları: Cm. 5 kron
Türkiye için yıllığı : 40 TL.
Avrupa ülkeleri için yıllığı
20 Isveç kronu

3 Haziran 1963

Çok şeyler söylendi Nâzım üzerine. Sanatçı yönü, insancıl yönü incelendi hep, bir-bir. Bugün O'nun ölümünün 5. yılında Nâzım'ın en çok incelenmesi, saygıyla anılması gereken bir yönüne eğilmeyi yerinde gördük.

Bu, onun unutulan, hiç sözü edilmeyen ideolojik yönüdür. Evet Nâzım'ın sanatına olduğunca bütün yaşamına yön veren, onu N Â Z I M yapan, erdemli bir kişi yapan, bir halk sanatçısı yapan, halk savaşçısı yapan onun i d e o l o j i s i , g ü ç l ü i n a n c ı dır.

O, bir şair olduğu kadar bir gerçek yurtseverdi, bütün insanların iyiliği ve rahatlığı için kendi rahatını itmesini bilen bir hümanist olduğunca, sanatını halkı ve dünya halkları için kullanan, savunduğu tezlerin doğruluğunu kendi yaşamı ile tanıklayan bir T ü r k K o m ü n i s t i idi.

Bu gün O'nun eserleri basılır, okunur Türkiyede, oyunları oynanır, bütün burjuva şölenlerinde tütsülü kafalarla şiirleri dilden dile kucaktan kucağa dolaşır. Çok acıklıdır bu durum. Ölmemiş olsaydı kahrolurdu mutlak.

O, şiirlerini " ONLAR " için, ONLAR'ın sesleri, ONLAR-ın dilleri ve ONLAR' gibi duyarak yazmıştır.

ONLAR'SA: t o p r a k t a k a r ı n c a, s u d a b a l ı k, h a v a d a k u ş k a d a r ç o k t u r l a r.

3 haziran onun ölüm günüdür. O'nu öldürenler bugün utanmadan okurlar onu ve ileri geri sözler eder, herzeler yumurtlarlar.

Son dileği, Türkiyede bir ulu çınarın gölgesinde sonsuz uykusunu sürdürmekti onun. Nâzım' kendi sınıflarının düşmanı olarak gören vatan satıcısı sömürücüler, pis burjuvalar onun bu dileğini hâlâ getirmezler yerine. Dünya O'nu en büyük Türk şairi olarak tanırda, bu sömürgen parazitler tanımak istemezler O'nu. Mezarı yaban ellerdedir O'nun halâ. Ne denir? Bugün egemen olan sınıflar onun kemiklerinden bile korkarlar. Egemenliklerinin sonunun yaklaştığını bildikleri halde, direnir, bir gün daha fazla sömürünün devamını arzularlar.

Ve.. bir şafak vakti karanlığın kenarından
onlar ki ağır ve nasırlı ellerini toprağa
basıp doğruldukları zaman......

çok şeyler değişecek, belki de bu gün Türk yurdunda bir yüce Türke bir metrekarelik toprağı çok görenler kendilerine A m e r i k a d a bir metrekare yer bulmak zorunda kalacaklardır.

O'nun hatırası önünde bütün dünya proleterleri saygıyla eğilmelidir.

Sâlim Ulu Milâs

NÂZIM HİKMET

Fotoğraf: Lütfü Özkök

AKIN VAR
GÜNEŞE AKIN!
GÜNEŞİ ZAAAAPTEDECEĞİZ
GÜNEŞİN ZAPTI YAKIN!.

kerem gibi

Hava kurşun gibi ağır!
Bağır
bağır
bağır
bağırıyorum.
Koşun
kurşun
erit-
-meğe
çağırıyorum...
O diyor ki bana:
-Sen kendi sesinle kül olursun ey!
Kerem
gibi
yana
yana...
"Deeeert
çok,
hemdert
yok"
Yürek-
-lerin
kulak-
-ları
sağır...
Hava kurşun gibi ağır"...

Ben diyorum ki ona:
_ Kül olayım
Kerem
gibi
yana
yana
Ben yanmasam
sen yanmasan
biz yanmasak,
nasıl
çıkar
karan-
-lıklar
aydın-
-lığa.
Hava toprak gibi gebe.
Hava kurşun gibi ağır.
Bağır
bağır
bağır
bağırıyorum.
Koşun
kurşun
erit-
-meğe
çağırıyorum.....

1930 Mayıs

1868 1968

Maxim GORKİ'nin ışığında

LOUIS ARAGON

Çocukluk çağımda varmıştım okumanın tadına.Bu,cayılmaz bir tutkuydu bende.Ne geçerse elime okuyordum.Evdekiler bu tutkumu anlayıp yardımci olmak istemişlerdi bana.Özellikle birlikte yaşadığımız amcam ilgileniyordu benlen.Fakat nasil demeli? Onun kitapları pek öyle çocuklara göre değillerdi. Annem Rus romanlarını severdi.Birgün beni,dalmış Turganyef'ı okur gördüğünde Tolstoy'dan söz açtı bana ve Sivastopol Hikayeleri ile Kroyçer Sonat'ı getirdi okumam için.Sarmıştı beni Rus romanlari.Ancak on yaşlarımda olduğum o günlerde Taras Bulba'yı,Súç ve Ceza'yı,Palto'yu,Ölü bir evden hatıraları peş-peşe yutarcasına okuyordum.

Dostoyevski ve Gogol'u okuduğum için kimse kınamamıştı beni.Ama günün birinde annem yine amcamdan aldığım bir kitabi elimde gördüğünde (Bu,kapak resminde bir Kazak'ın elindeki kırbaçla bir kadına vuruşunu canlandıran ucuz türden bir kitapti) onu elimden çekip alarak bağırdi:Hayır,bunu okuyamazsin.Gorki sana göre değil. Bu olay 1907 de geçmiş olmalı.Ve ben o gün Gorki'de annemi sinirlendiren bir şeyler olduğunu anlamiştim. Oysa bu yazarın en az bir kitabının bulunmadığı bir Fransiz evi yok gibiydi o günler.Ünü oldukça yaygındı. Leo Tolstoy'un ölümüyle onun bu ünü daha da artmıştı.Artık Gorki için*O,Rusların en büyük romancısıdir* deniliyordu. Rus romanlarının büyüklüğü,yüceliği o denli kabullenilmiştiki,ona bir baş aramak yada,Bizim yazarlari bir Gorki ile kıyaslamaya kalkışmak pek saçma gözüküyordu.Edebiyatçılar Dostoyevski'yi Zola'dan üstün görmekle kalmıyorlar,Gorkiyi de Maupassant'tan yüce tutuyorlardı.Gece sığinaği'nın yazarından bir çeşit özel saygıyla söz ediliyordu.O,her türden insani bütün insancılliklariyla bize yansıtan,Çardan bir haydut gibi söz eden,bir yazardan çok bir kahraman gibi görünüyordu bize.

Oniki yaşlarındayken bir ermeni kız Gorki'nin bir kitabını verdi bana. Ve o kiza duyduğum sevgı ve hayranlık Bazel'in Çanları'ndakı kız kahramanı tanıttı bana.Gorki'yi okuduktan sonra bir düşüncedır aldı beni. Ne vardı bu kitaplarda? Neden yasaklanıyordu bunlar bana? Temiz yüreklilik ve yüce duygulardan başka ne vardı ki bu kitaplarda? Ailemin kötü insanlar olduğuna karar kıla yazdım.Ama bir türlü çözemiyordum kafamdaki sorulari tam olarak.Ailemin ne düşündüğünü anlayamıyordum bır türlü. Ve,bu yüzden yeni okuyacaklarımdan, Maksim Gorki üzerine öğrendiklerimden kımseye söz etmemeye kararliydım.Öyle ki,en yakın okul arkadaşlarımdan bile gizliyordum bildiklerimi. O'nun çocukluk hikayesini okuduğumda kendi yaşamımdan utanır olmuştum.Okuduklarımın etkisiyle sokakta dolaşırken çevremdeki yoksul çocukların cılız kollarına dikkatle bakmaktan alamıyordum kendimi.

Ve bir gün,bir akşam yemeğinden sonra kendimle başbaşa kaldığımda,tanriya olan inancımı yitirdiğimi anladım.Gerçi içimde yinede bir ılık duygu vardı dine karşı..... Belki Gorki idi bana yolumu gösteren.Belki de yalnız O değildi.Şu gerçekki: O benim gibi nice gence yolunu bulmalarında yardımcı olmuş,onlari bulutlarin arasından alıp insanlığa yöneltmişti. ..... Evet.. O,bir yazardan çok bir kahramandı.

Kısaltarak çeviren E.Çurmak

Marks

KARL MARKS, 5 Mayıs 1818 de Trier'de doğdu, 14 Mart 1883 te Londra'da öldü.

Doğumunun 150. yıldönümü bütün dünyada törenlerle kutlandi bu ayin 5 inde. Karl Marks, bugün Marksizm denilen toplum biliminin ve onun felsefesinin kurucusu, yapıcısidır.

En yakın hayat ve çalışma arda - daşı FRIEDRICH ENGELS ile birlikte geliştirdiği felsefe ve ekonomi bilimi (Ekonomi-Politik) konusunda birçok eserler vermiştir. Bu eserlerin bir kısmi kendisi hayatta iken basilmış yayinlanmiş fakat yine büyük bir kismi bu arada en önemli eseri olan "Kapital"in ancak birinci cildini bastırıp yayinlayabilmiştir hayatta iken (1867) Bu eserin devamı olan ikinci ve üçüncü ciltlerini ölümünden sonra F.Engels düzeltip yayinladı.

K.Marks, daha "Kapital"i yazmadan çok önce, "Filozoflar dünyayı türlü türlü izah ettiler, ama mesele onu değiştirmektir" demişti. "Kapital" de o, değiştirilmesi gereken kapitalist düzenin iç yüzünü bütün soyguncu mekanizması ile ortaya koydu, ve onu kimlerin değiştireceğini, değiştirebileceğini su götürmez bir açiklikla gösterdi. Bunu göstermekle de kalmayarak, bu fikri pratiğe geçirmek için tarihin görevli kildiği sinifin başinda olarak bizzat harekete geçti.

K.Marksin, özellikle ölümünden sonra geçen büyük sosyal olaylar onu noktasi noktasina doğrulamıştır. Burjuva ideologlarinin bu olaylara göz yumarak, Marksizmi-Leninizmi halâ çürütmeye çabalamalarını yadırgamamaliyiz. Bu çaba, eskimiş, yıpranmiş sosyal organizmaların son cançekişme belirtileri, varliklarini sürdürme çabasidir ancak.

Bugün Türkiyemizde bu eskimiş, yıpranmış organızmayı temsil eden sosyal sınıfların tek yönlü hakimiyeti sürüp gitmektedir halâ. Buyüzden de K.Marksın en önemli eseri olan "Kapital"in ilk basımının 100 üncü yıldönümünde Türkiyede bu eserin birinci cildi tamamlanip basilabilmiştir ancak(1967)

Daha önce 1930 yılinda "Kapital" in ayrı ayrı kişiler tarafindan hazırlanan iki özeti türkçeye çevrilerek basılmıştı. Ayni yıllarda kitabın tam çevirisi fasiküller halinde basılmaya başlandı, fakat çok geçmeden bu çok gerekli atılım faşist baskılarla durduruldu.

Bugün K.Marksın 150 inci doğum yıldönümünde ve "Kapital"in ilk basımından bu yana 101 yıl geçmiş olmasina rağmen Türk halkinin Sosyalizmin ana kitabi olan "Kapital"den ve diğer birçok eserlerden uzak tutuluşu ancak "acıklı bir durum" olarak adlandırılabilir.

K.Marks "Kapital"i yazdığı ve ilk cildini yayinladığı zamanlar kapitalist üretim ilişkileri Türkiyeye yeni girmeye başlamiştı; ülkemizde işçi sınıfı oluş halinde bulunuyordu. Milli burjuvazi toplumun esas sınıflarından olmaktan henüz uzaktı. XVIII. yüzyılın sonlarında başliyan ve 1870 yıllarina dek süren idari, askeri, hukuki bazı reformlar Osmanlı devletinin feodal temelinde bir değişiklik yapmamıştı. Ülkede Marks'ın belirttiği gibi, kuvvetli bir cemaat hayatı, bölgesel hayat hüküm sürüyordu. Batıda kapitalizmin hızla geliştiği, batı sermayesinin yeni sürüm pazarlari aradığı devirlerde Osmanli İmparatorluğu çöküş devrini yaşıyor, süregen ekonomik ve politik bunalımlar içinde yüzüyordu. Osmanlı devleti, bir yandan, feodalpaşalar karşısında büsbütün sarsılmaya yüz tutan nüfuz ve otoritesini yeniden kurmak, diğer yandan tahakkümü altında tuttuğu başka halklar arasında başlayan milli kurtuluş hareketlerini bastırmak çaba ve kaygısı içindeydi. Emperyalizme doğru tirmanmaya başlayan kapitalist Avrupa devletleri, aralarındaki rekabete rağmen bu durumdan yararlanmasını bildiler. Osmanlı devletinin en güçlü devirlerinde verilmiş bir imtiyazi geliştirerek ülkede bir kapitülasyon rejimi kurdular. Osmanlı hükümetleri Avrupa devletlerine, Türkiyenin bağımsızlığı ve egemenliği ile bağdaşmıyacak bir sürü ekonomik mali ve hukuki imtiyazlar verdiler. Kapitülasyonlar rejiminin batı sermayesi için yarattığı elverişli şartlar onun memleketimize akınını kolaylaştırdı. Türkiyede birçok yabancı konsesiyonlar kuruldu. Fakat Türkiyenin sanayileşmesini çıkarlarına aykırı bulan yabancı sermaye, daha çok, ülkenin yeraltı ve yerüstü demiryollarını, bankaları, ticaret kurumlarını, belediye işletmelerini en uygun kazanç alanları olarak seçmişti. Türkiyenin maliyesi yabancıların kontrolü altına girmis, ülke onların yarı sömürgesi haline gelmişti.

Kapitülasyonlar rejimi ve yabancı sermayenin ülkeye başıboş girişi Türkiyenin bir zıraat ve sanayi hammaddeleri peyki haline getiril - mesi, bir yandan milli ekonominin gelişmesini engellerken, öte yandan kapitalist ilişkilerin gelişmesini, köyde ve şehirde tabakalaşmanin hızını arttırıyordu. Ülkede şehir ve köy proleteryası sayıca arttı. Bilinçsiz işçi hareketleri yavaş yavaş örgütlü ve bilinçli bir şekil almaya, işçi sınıfı varlığını duyurmaya başladı.

Bununla birlikte, işçi sınıfının anti-emperyalist, anti-feodal bir savaşa öncülük edebilmesi için gerek objektif, gerek subjektif şartlar henüz olgunlaşmış değildi. Yarı feodal Osmanlı devleti, ülkeyi sürüklediği ağır durumun kaçınılmaz sonuçlarını olabildiğince geciktirmeyi, her türlü sosyal ve politik hareketi daha başlangıçta ezmeyi ödev edinmişti.

Daha 1871 Temmuzunda zamanın sadrazamı Ali Paşanın çıkardığı emirnâme çok ilgi çekicidir. Bu emirnâmede şöyle deniliyordu: *Zenginlik ve nimetlerden faydalanma hususunda işçinin kapitalistle eşitliğini sağlamak amaciyla ortadaki malları bölüşmek ve hükümeti onlarla idare etmek gibi zararlı fikirler 1860 ve 1861 yıllarında meydana çıkmış, 9-10 yıl içinde habis ruhlar gibi Avrupanın her tarafına yayılmış ve bu fikirleri besleyenler Enternasyonal adıyla büyük bir cemiyet kurmuşlardır... Enternasyonalin Londrada merkezi, New-Yorkta, İsviçrede kolları vardır. Tabiat kanunlarına aykırı olan bu gibi fikirlerin gerçekleşmesi-Allah esirgesin!-türlü ihtilâller ve çatışmalar doğurur... Bu zararli cemiyetin fesad çevresini Osmanlı İmparatorluğu hudutlarına kadar genişletmeye çalışması ihtimalden uzak değildir...Bunu önlemek, bu fesadçı fikirlere saplananların maksat ve emellerine ulaşmalarına kesin olarak fırsat vermemek için köklü tedbirler almak hükümetin emridir.*

O devirde Osmanlı hükümeti, Istanbuldaki Fransız Elçiliği, Fransız kumpanyaları, Fransızca çıkan gazeteler Paris Komününe ve komunarlara karşı geniş bir yalan ve iftira kampanyası açmışlardı. Fakat karşılarında ancak zamanın ilerici Türk aydınlarını, özellikle Paris Komününe fiilen katılmış arkadaşlarıyla sıkı temas halinde bulunan devrin en büyük Türk yazarı ve "Genç Türk" hareketinin önderi Namık Kemalı buldular. "Genç Türkler" Türkiyede demokratik bir Cumhuriyet fikrine bile yanaşmıyan, Osmanlı İmparatorluğunu yıkılmaktan kurtarmanın çaresini keyfi idareye, istibdada son verecek meşruti bir Monarşide arayan Genç Türk burjuvazisinin ilk temsilcileriydiler. Namık Kemal, Paris Komününe aktif olarak katılmış olan bir kısım arkadaşlarından aldığı bilgilere dayanarak komunarları ısrarla savunuyordu. Bu konu ile ilgili olarak yazdığı makalelerden birinde şöyle diyordu: "Komunarların, dâvalarında haklı olduklarını ve kendilerine yapılan ithamlardan sıyrıldıklarını delilleriyle göstermiştik. Versaylıların hem hasım hem hakim olarak söyle - diklerine inanamayız... Versayın her türlü alçaklığı yapmaktan çekinmeyen hafiyeleriyle o korkunç cezvit gurupu meydandadır. İnsanlık toplumunu onarıp iyileştirmeyi amaç edinen ve bu amaç uğrunda canlarını feda etmeyi göze alan bu kadar aklı başında insanlara kundakçı sıfatını kullanmak alçakça bir iftiradır."

Türkiyede işçi sınıfının daha yeni doğmaya başladığı sıralarda yabancı sermayenin telkini ve baskısı ile Türkiye resmi çevrelerinin her türlü işçi hareketine karşı giriştiği şiddet politikası, bu hareketin gelişme seyrine parelel olarak daima sertleşmiştir ve sertleşmekte devam ediyor.

ve Türkiye

1905 Rus Devrimi Batıda ve Doğudaki bütün devrimci kuvvetleri harekete getirdi.1908 Temmuzunda Türkiyede ilk burjuva devrimi oldu. Bu devrim tepeden inme bir devrimdi.Devrimin başında halk kuru vaitlerle bol hürriyet,eşitlik,kardeşlik lâflarıyla avutulmaya çalışılmış,ülkeyi köleleştiren yabancı sermayeye,kapıtülasyonlara ilişilmemiş, demokratik reformlara yanaşılmamıştı

1908 Devriminden hemen sonra Türkiyede işçi hareketi beklenmedik bir hizla gelişti ve genişledi.Çalışma ve yaşama şartları çok ağir ve acıklı olan Türk işçileri hizla örgütlenmeye koyuldular;devrimden birkaç hafta sonra iş ücretlerinin arttırılması,çalışma ve yaşama şartlarının düzeltilmesi istekleriyle harekete geçtiler.Birbirini kovaliyan grevler ülkenin hemen bütün sanayi işletmelerini,sanayi bölgelerini sardı.İlkin işçi hareketlerine göz yuman,hattâ işçileri destekler görünen yeni iktidar,işçi hareketinde hiç beklemediği bu hızlı gelişme karşısında tutumunu değiştirdi. Grevcilere karşı sert tedbirlere girişti;hattâ silah kuvvetine başvuracak denli ileri gitti.1908 Eylülünde çikarilan bir kanunla sanayiin en önemli alanlarında,işçi sınıfının en toplu bulunduğu iş kollarında grev yasaklandı,iktidarın kontrolü altına girmeyen,bağımsiz kalmakta ayak direyen sendikalar kapatıldı.Yeni iktidar gerçek yüzüyle ortaya çıktı.

Osmanli Türkiyesinin Avrupa kismi kapitalist ilişkilerinin ülkede ilk başladığı ve en çok geliştiği bölge idi.Türkiyede ilk devrimci burjuva hareketlerinin merkezi burasi idi. İşçi sınıfının ve onun sosyal ve politik hareketlerinin beşiği de Türkiyenin bu bölgesi idi.

İlk sosyalizm hareketi Türkiyede 1890 yıllarında başladı.Dimitr Blagoyev'in önderlik ettiği Bulgar sosyalistleri Türk işçi hareketinin gelişmesinde,sosyalizm fikrinin Türk işçileri ve aydinları arasında yayılmasında büyük etkileri,maddi ve manevi yardımlari oldu.1905 Rus Devrimi Türkiyede işçi hareketinin gelişmesine,sosyalizm fikrinin yayilmasına hiz verdi.

1908 Devriminden sonra Türkiyenin Avrupa kısmında,özellikle Makedonyada sosyalist hareketleri gelişmeye, genişlemeye,Türkiyenin diğer bölgelerine yayılmaya başladı.1910 yılında İstanbulda "Osmanlı Sosyalist Partisi"adı altında ilk Türk Sosyalist Partisi kuruldu.Bu parti işçi sınıfının yaşama ve çalışma şartlarının düzeltilmesi,grev yasağının kaldırılması uğrunda yabancı sermayeye ve saldırganca harplere karşı mücadeleyi başlıca amaç edinmişti. Bu amaçlar Marksist bir partinin de başlıca amaçları arasındadır.Fakat Marksizmi reformizmden ayıran ana prensipler "Osmanlı Sosyalist Partisi"ni gerçek Marksist bir partiden ayırıyordu.Üstelik bu parti Toprak sorununu,milli sorunu sessizce geçiştiriyordu.

Bununla beraber,sosyalizm fikrinin Türk işçi ve aydınları arasında yayılmasında O.S.P.nin önemli bir payı vardır.Onun hazırladığı el verişli ortam Marksizm-Leninizim Türk işçi ve aydınları arasında yerleşmesini kolaylaştırmıştır.O.S.P. grev hareketlerini örgütlemekte aktif bir faaliyet göstermiştir.İktidarın sıkı takiplerine,baskılarına ve başında oportünist,avantürist unsurların da bulunmasına rağmen,bu partinin gerek örgütlenme alanında, gerek propoganda işlerinde 1913 yılına kadar gösterdiği faaliyetin olumlu yanı ağır basmaktadır.

Osmanlı Sosyalist Partisinin sol kanadının başında ilk Türk Komünisti ve Türkiye Komünist Partisinin gelecekteki kurucusu Mustafa Suphi vardı.

1913 yılında O.S.P.kapatıldı.Yöneticileri tevkif yada sürgün edildiler.Partının resmi yöneticileri arasında bulunmayan fakat ıktıdardakı"Ittıhat ve Terakkı"partısının gerıcı politikasının en cesur ve aktıf düşmanı olan Mustafa Suphıde sürgün edilenler arasındaydı.

Sürgünden Rusyaya kaçan M.Suphı 1915 yılında Uralda,Ural fabrikalarında çalıştırılan Türk esirleri arasındadır.M.Suphi burada Marksist Leninist edebiyata sarılarak bu öğretiyi benimsemiştir.

1918 yılında Rusyadaki Türk sol sosyalistlerinin iki konferansı toplandı.Bu konferanslardan ilkinde Sovyet Rusyanın desteği ile Enter nasyonalist Türk savaşçı birlikleri kurulması kararlaştırıldı.İkinci kongrede sürgündeki Türk sosyalistlerinden bir gurup kurulması kararına varıldı.M.Suphinin başkanlığında bir Merkez Bürosu kuruldu.

Daha sonra,Marksist-Leninist fikirler M.Suphinin çıkardığı "Yeni Dünya" gazetesiyle yayılmaya,Türkiyeye girmeye başladı.Aynı yılda İstanbulda bir illegal komünist gurubu kurulduBu gurubun bir diğer kolu 1920 yılı ortalarında Ankarada açık faaliyete başladı.

1919 yılında,birinci dünya savaşı sıralarında Almanyada bulunup Ekim Devriminin Alman proletaryasında uyandırdığı devrimci ruhtan etkilenerek oradaki Spartaküs hareketine katılmış Devrimci Türk Işçi ve Öğrencileri İstanbulda"Türkiye İşçi Çiftçi Sosyalist Partisi"ni kurdular.Daha sonra Türkiye Komünist Partisinin ilk Genel Sekreteri olan Edhem Nejat ta bu partinin kurucuları arasındadir.

1920 Eylülünde bütün Türk komünist ve sol sosyalist örgütlerin temsilcileri Bakûda birleşerek Türkiye Komünist Partisini kurdular. Birinci Kongrede Parti,Maksist-Leninist programi kabul etti ve Lenine çektiği telgrafta şöyle diyordu: Komünist Enternasyonalinin şanli bayrağı altında olgunlaşan Türkiye komünist örgütleri bugün Türkiyenin ezilen yığınlarının güçlü bir partisi haline geliyor,ve o,sosyal devrim yolu üzerinde en büyük fedakârlıklara hazırdır."

Partinin ilk hedefleri şunlardi: Anti-emperyalist savaşın,nihai hedefine ulaşıncaya değin kayıtsiz şartsız desteklenmesine devam edilmesi,padişahlığın,halifeliğin ortadan kaldırılması,tam hak eşitliğine dayanan tek dereceli seçim sisteminin kabulü,bütün idari görevlerin halk tarafından seçilen kişilere devri,sendika kurma,toplanma, grev yapma serbestliğinin,basın hürriyetinin,kişi dokunulmazlığının garanti altına alınması;işçiler için sekiz saatlık işgününün kabul edilmesi,işçi gündeliklerinin arttırilması,işverenlerle kollektif sözleşme hakkinin tanınması,iş kanununun uygulanmasini denetliyecek işçi kontrol komisyonlarının kurulması,işçiler için sosyal sigorta sağlanması;toprakların ve tarım aletlerinin parasiz olarak topraksiz ve az topraklı köylüye dağıtılması; mevcut vergilerin kaldırılması, progresif gelir vergileri kabulü herkese parasız öğrenim imkânı sağlanması v.s.

T.K.P.nin nüfuzunun artması,milli burjuvazinin sağ kanadını ve onlara bağli gerici generalleri korkutmaya başladı.Parti Başkanı Mustafa Suphi Parti Genel Sekreteri Edhem Nejat 14 arkadaşı ile birlikte,toprak ağalarının ve gerici generallerin düzenledikleri bir tuzak sonucu öldürüldüler.Parti kapatıldı.

Bugünkü Türkıye,kapitalizmin ekonomik gelişme kanunlarının alabildiğine hüküm sürdüğü ülkelerden biridir.Kapitalizmin gelişme kanunları Türk köylülerini,şehir ve köy küçük burjuvazisini amansızca ezmekte,dağıtmakta,muazzam bir işsizler ordusu meydana getirmektedir.Türkiyede bir afet halini alan işsizlik teknik ilerlemenin,emek verimliliğinin artması sonucu değil,daha çok şehir ve köy küçük üreticilerinin dağılması sonucudur.Hayatlarini kazanmak için Avrupaya göç etmek isteyenlerin sayısı bir milyona yakındır.

Kapitalin özünü teşkil eden artik değer kanunu bugünkü Türkiyede toplumun ekonomik üretim organizasyonunda hüküm süren,onun sömürücü mekanizmasini işleten ana kanundur.

Kapitalizmin gelişme kanunlari onu,burjuva ideologlarının seslerine kulak asmadan,burjuva hükümetlerinin baski ve terörlerine bakmadan Marksin"Kapital"de zaruretini isbat ettiği akibete doğru götürmektedir.

Marks-Engelsin şu çağrı şiari bugün her zamandan daha büyük bir anlam taşiyor:
BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ
BİRLEŞİNİZ!

derleyen G.Çurmak

duy beni

Fethi SAVAŞÇI

\- Sen nerelerdesin iki gözüm? Haylidir gözükmüyorsun kalabalıklarda.Mikrofonlar boşuna çalip duruyor, bayati arabaniden bıkkınlığı.

O çocukların üstünde yamalı giysiler varmış,kışın tarhanadan,yazin bulgurdan,ayrandan başka birşeycikler girmezmiş midelerine.Essah olan bu... Ama çirkin huyluların umurunda değilmiş.Hay senin döğünmüşlüğün hay senin uykusuzluğun,hay senin tedirginliğin dağlara taşlara!...

Akça pakça umutlarını diline doLamışsın el gün maskarası.Saç baş ağartmak iş mi? Yırtınmak,bir kaç ayran gönüllünün gözünü yaşartmak,ölçü olsaydı,yamali giysili öğrencilerim doluşmazdı sınıflara.

Hesaptan anlamazmısın sen? Metrekareye düşen yağmur doyurmuyor,kıraçlarımı,bozkırlarımı.Ulu kentlere dikilen ulu yapılarda oturmuyor " e f e n d i " dediklerimiz. Kahramanlik üstüne ağıtlar dinlemekten bıktım.

Bu toprak doymaz yağmura.Doymaz kana,kan içicilere alışkın ve şaşkın bu toprak!.. Söyleyin n'olursunuz kesip durmasınlar ulu ağaçları.Erozyon işte. Toprak kanseri işteee !...

Ama suçu yok kesenin.Kestirenin suçu var.... Oy alacak.Vatan kalkınacak,ulu yapılar çoğalacak,öf amam öf!.. Yıllardır dinlediğimiz sinek masalından ne zaman bıkılacak?

Bırak masali çirkin ruhlu olmayan,bilgisizliğin pençesinde yüzyıllardir kıvranan erdemli kardeş,bu suçlamaların arkasındaki niyeti bilirim.

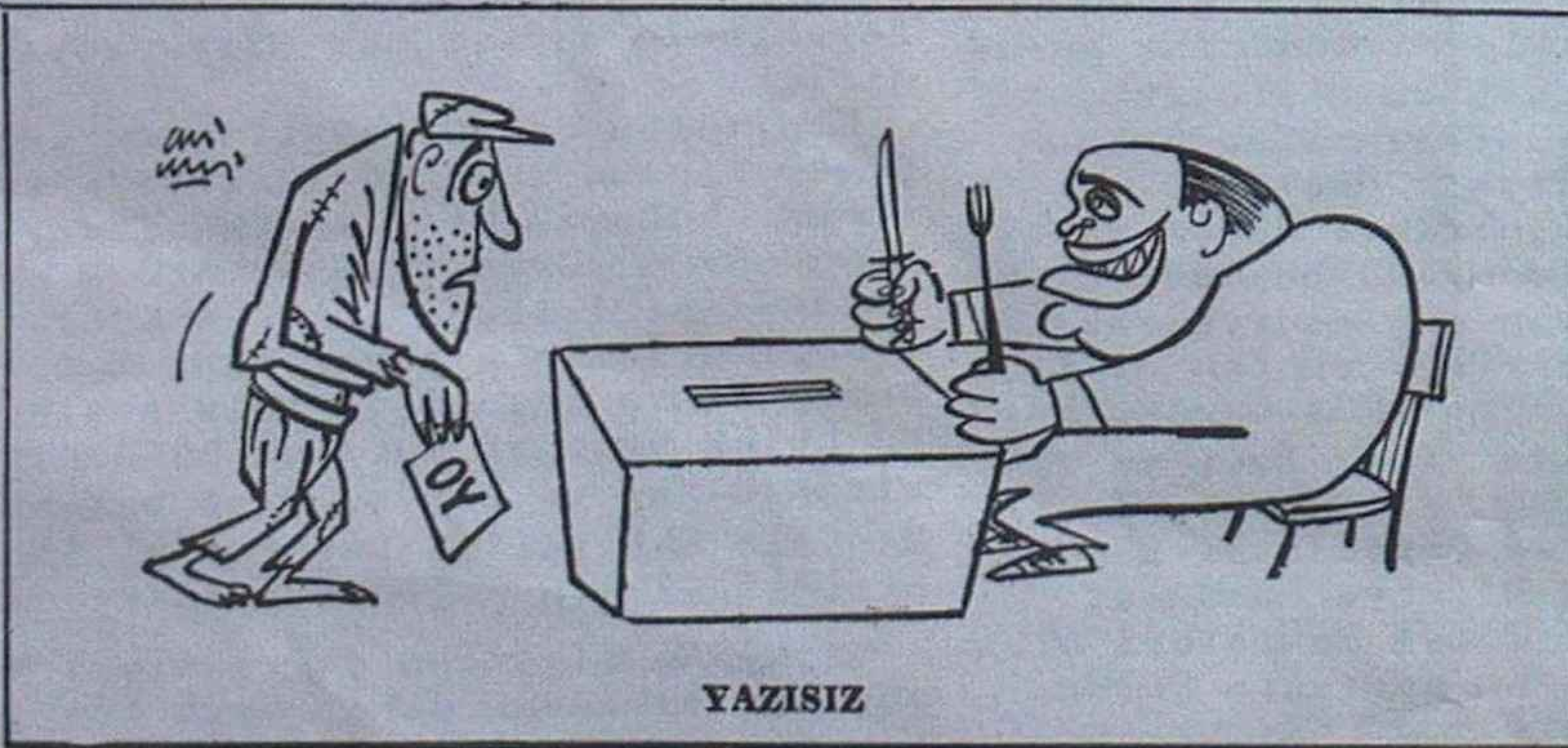
Şöyle bir silkin uyanikken gördüğün yalanci düşlerden.

O ne o? O,öçlü gözlerin aklarina kan oturmuş.Bağırıp çağırmakla,nasırlarını patlatircasına alkışlamakla,dertlerine,isteklerine,yoksulluğuna çare bulunmaz be kardeşim.

Sen bağırdıkça daha da kasılıyor seni bağırtanlar. Sen bağırdıkça çocukların ağzındaki lokmalar eksiliyor.Sen bağırdıkça giysilerindeki yamalar çoğalıyor. Daha da borçlanıyorsun sağa-sola.....

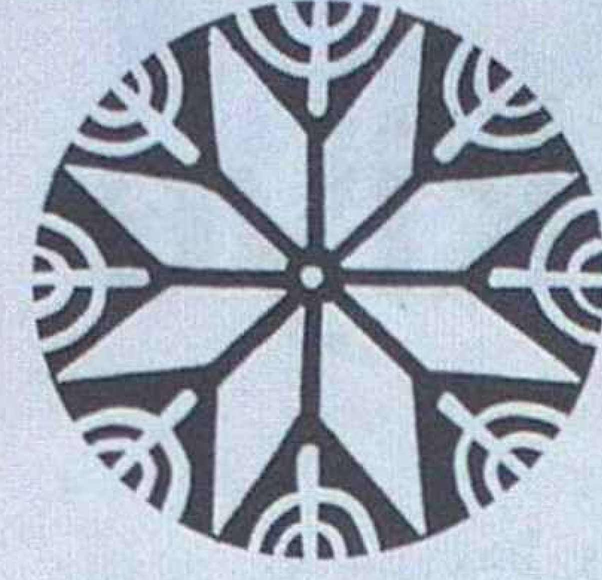
Sen bağırdıkça eksiliyor ormanlar.Çöle dönüyor yurdumuz.Fantazi olmaktan öte gidemiyor öğretim.Sen, bağırdıkça us dışı töreler,yasaklar,çelmeler,işsizlikler,açlıklar dikiliyor karşımıza...

Duyuyormusun?Kötü günlerinde yalnız bırakamam seni... Tam dört yıl göremiyeceksin sırtını yepişleyenleri.Beynirli ekmekli öğünlerinde gözlerini belert te hatırla beni.. Duy beni.Tepeden tırnağa YUNUS olmuşum senin için.Uyan artık!. Uyanikken gördüğün yalancı düşlerden.

YAZISIZ

CUMHURİYET 17 Mayıs 1968

ANAYASO

Gara dağlar gar altında galanda
Ben gülmezem
Dil bilmezem
Şavata'dan Hakkari'ye yol bilmezem
Gurban olam,çaresi ne,hoooyyy Babooovvv?

Bebek yaniir,bebek hasda,bebek ateş içinde
Ben fakiro
Ben hakiro
Dohdor,ilaç,çarşi,bazar,tam-takiro
Gurban olam,bu ne iştir,hoooyyy Babooovvv?

Çonçiğ ağliir,çonçiğ öliir,geçit vermiiy Zap Suyi
Parasizo
Çaresizo
Ben halsizo,ben dilsizo,şeher uzak yolsizo
Bu ne haldir,bu ne iştir,hoooyyy Babooovvv?

Gara dağda gar altında ufağ ufağ mezerler
Yeddi ceset hetim hetim Zap Suyinde yüzerler
Hökümata arzeylesem azarlar
Ben ketumo
Ben yetimo
Ben ne biçim vatandaşım,hoooyyy Babooovvv?

Şavata'dan Angara'ya ses getmiir
Biz getmeğe guvvatimiz heç yetmiir
Malımız yo
Yolumuz yoh
Angara'ya ses verecek dilimiz yoh
Ganadımız,golumuz yoh
Bu ne biçim memlekettir,hoooyyy Babooovvv?

Yerin yurdun,adresesin bilmiirem
Angara'da: Anayasso
Ellerinden öpiy Hasso
Yap bize de iltimaso
Bu işin mümkini yoh mi hoooyyy Babooovvv?

MEKTUP

Pek muhterem gaye birliği işçi arkadaş ve yurttaşlarım,göndermiş olduğunuz (Belleten) gazetelerinizi-10 adet- aldım ve yine bütün gaye birliği sosyalist arkadaşlarıma dağıttım.Bizlere karşı göstermiş olduğunuz ilgi ve alâka beni ve diğer okuyan arkadaşlarımı çok memnun etti. Size bu şükran borcumuzu iki satırlık yazımla iletmek istedim. Yazılarınız hakikatten ilgi çekecek kadar takdire şayan yazılardır.Şimdi ise bütün Avrupa ülkelerinde bulunan Türk ve gaye birliği arkadaşlarimiz birleşerek bir konfederasyon kuralım,böylelikle birbirimize bağlılığımız daha da artar ve hedefimizi izlemenin yollari gerçekleşir.

Bundan iki gün önce bir arkadaşımı yine (TIP) dergisine abone ettim.Bu meslekdaş soruyor: benim ve babamın ve bizim gibi yüzbinlerce Türk'ün Türkiyemizde bir metrekare toprağı yok iken nasıl olurda Amerika gelip taaa Anadolu'nun göbeğine yerleşip 35 milyon metrekarelik toprağımıza sahip çıkıyor dedi.Ve acaba Amerikada Türklere satılmış bir metre kare toprak varmıdır?diyor. Bende ona şu cevabı verdim: Aşık İhsaninin dediği gibi, ezilen horlanan bütün bu haklarımızı fitil fitil alacağız,yakındır. Dedim.

Ve benim de bir sorum var.Ant dergisine ve diğer solcu gazetelere mektuplar gönderiyorum.Hepsi içişleri bakanlığının eline geçiyor. Hedeflerine ulaşamıyorlar,nedendir? Biz Türk hükümetini tahrik ediyormuşuz.Onlar bizim yani,ezilen horlanan milletimizin temsilcilerini yüce mecliste tahrik ettiler.Tabii biz de böyle bir faşist hükümeti tahrik edeceğiz.Vurgun,soygun,yağma,terör,öğretmen ve talebe kırımı ile dolu dizgin dev adımlarıyla koyu karanlıklara giden hükümeti tabii ki protesto edeceğiz.

Ercan Ordu-Köln

Belleten'in notu: Ercan dost,birleşmenin gerekliği konusunda çok haklidir.İsveçteki Türk toplumcuları,bu işte ilk adimi atmiş,yaklaşan faşizme ve emperyalizme karşi Avrupa Türk Toplumculari Federasyonu adıyla bir birliğin kurulmasina önayak olmuştur.Bu konuda fazla bilgiyi diğer sayfalarımızda bulacaksiniz.

BELLETEN'e ABONE OLUNUZ

belleten'den

bellenen'e

Stockholm İsveç'in Başkentidir.Yaklaşık olarak yediyüzbin insan oturur bu kentte.Bu ülke nüfusunun 1/10 u demektir.İsveç'in uygar bir ülke olduğunu tüm Türkiye bilir.Konumuz yurt bilgisi yada İsveç coğrafyasi değil tabii.İsveç'in uygarlığı ve bu ülkede bu uygarlik içinde bir türlü kendilerini bulamayan,insanliklarini ve iki ayaklı düşünen varlıklar olduklarini bir türlü belleyemeyip büyük zavallılıklar eden bir gurubun eleştirisi.

Evet bu yediyüzbin ademin arasında ayni onlar gibi iki ayakli,iki kulaklı, iki gözlü bir gurup ademoğlu vardır ki,bunlar Türktür.Bütün Türkler için yüz karasidir bu yaratıklar.

Avrupanın birçok Türk emekçisi ithal eden gelişmiş kapitalist ülkelerinde olduğu gibi bu kentte de bir Türk Büyük Elçiliği vardır.Yine bu gibi ülkelerden hemen hepsinde olduğu gibi bir de"Türk Cemiyeti"

İşbu Türk Cemiyeti,Türk Elçiliğinin kurdurduğu, bozuk düzenin Stockholmdeki örneği olarak,Türkiyeden gelen yardımlarla ve Elçiliğin kontrolü altında her türlü vatandaşın uğrağı, karin doyurduğu,lâf doğradiği bir çati altıdır.

Çatı altina çöreklenen bir takım esrarci,kumarbaz dolandırici,üçkâatçıların bir kısmı bundan bir süre önce ayıklanmışlardı.Bu ayıklamada İsveçteki Türk Sosyalistlerinin kuruluşu olan Türk Birliği elinden geleni yapmış,bu soyguncuları teşhir ederek yerine namuslu dürüst kişilerin gelmesini sağlamıştı.

Bugün namuslu kişiler de eskilere parmak ısırtacak denli zavallılık ve ihanetin içine düşmüşlerdir. Türk halkından alınan paralarla beslenen bu piç derneğe her girenin piçleşmesini anlamaya başlıyoruz.Çünkü bu zavallilar efendilerine yaranmak zorundadırlar.Bu yüzden her türlü adi davranış beklenmelidir onlardan. Kendilerini o çatının altina yerleştiren Türk Birliğinin üyelerini oraya sokmama kararının altına imza atan bu satılmışların efendileri tarafından kapı dışari edilecekleri günler uzak değildir.

İsveç uygarlığından ders alamadan bu ülkede yillarboyu pabuç eskiten zavallilarin peşini bırakmıyacağız!

Türk fasisti

Sabri Mutsuz
(Münih)

Batı Almanyanın Krefeld Devlet Tiyatrosu Nazim Hikmetin "Ferhad ile Şirin" adli yapıtini günlerce Alman seyircisine oynadi.

Bu ünlü yeryüzü ozanımızın yapıtinin (eserinin) Alman sanatkarlarınca oynanmasi suçmuş gibi,Türk faşist çevreleri başkaldirdilar.Başkaldırışın nedenini kesin olarak bilmesek te bunun,her yeniye, her güzele,her doğruya,her sanatçıya düşmak olduklarını bildiğimiz belirli çevrelerin herzamanki alışkanlıklarından geldiğini söyliyebiliriz.

Eğer bizim Türk faşistleri bu davranişlarıyla kendilerini Avrupa faşistlerine şirin göstermek,onlara yaranmak istiyorlarsa,benim bir önerim var bu güdük akılli,bezirgân,emperyalizm çanağı yalamaktan usanmayan Türk faşistlerine:Avrupali faşist kendi öz değeri olan sanatçisını yadsımaz(inkâr etmez).O sanatçısını yapitlarıyla bağrına basar.Çünkü:dış ülkelerde bağlı bulunduğu ülkeyi ilkin sanatçisi tanıtir da ondan.

Türk faşistleri,kendi öz değeri olan, tüm dünya dillerine çevrilen Nazım Hikmet'i bilmek istemiyorlar.Bilmemekte,anlamamakta,okumamakta,okutmamakta ayak diriyorlar.İlle sövecekler,çamur atacaklar, kendi cibiliyetsiz tiynet ve soysuzluklarini gösterecekler ki,kanlı irinli emperyalist yamaği efendilerinden pis,kirli avuçlarina bir kaç kuruş daha gelsin.

Güzel bir Türk Atasözüyle bitireyim: "Tavşan dağa küsmüşte,dağın haberi bile olmamiş."

DIŞ HABERLER

Güney Vietnam hükümeti istifa etti

Pariste barış görüşmeleri sürüp giderken,öte yandan Güney Viyetnam Başbakani ve kabinesine mensup 17 Bakanın istifa ettikleri ve istifalarının Cumhurbaşkani Nguyen Van Kıtö tarafından kabul olunduğu, Başbakanlık sözcüsü ve basın bürosunca açıklandı.

Viyetnam'ı kana bulayarak kendi Emperyalist çıkarlarini sürdüren Amerikan Emperyalistleri,Güney Viyetnam'da kendi çıkarlarina hizmet edecek satilmiş hükümetler bulmak ta günden güne daha çok güçlüğe uğramakta,bir yanda Paris'te Emperyalizmin sahte barışçı yüzüyle barış görüşmeleri yaparak dünya kamu oyunu ve kendi halkini aldatmakta,öte yanda Kuzey Viyetnam'a saldırıları ni ve bombardimanları aralıksiz sürdürerek 1954 Cenevre andlaşması hükümlerine uymak,halklara kendi kaderlerini kendileri tayin etmek hakkını tanımak istemez.

Öte yandan Vietnam Ulusal Kurtuluş cephesi Emperyalistlere ve onun Güney Vietnamdaki uşaklarina karşı Ulusal Kurtuluş ve Bağımsızlik savaşini başariyla sürdürmekte

Son alınan haberlere göre,5 ile 12 Mayıs tarihleri arası FNL (Viyetnam Ulusal Kurtuluş Cephesi) in Khe Sanh,Da Nang ve Con Thıen'e yaptığı hücümlarda toplam olarak 30 000 (Bu arada 3 000 Amerikan) düşman askerinin öldürüldüğü,yaralandığı yada esir alındığı,Hanoi Radyosu yoluyla açıklanmıştır.

Da Nang çarpışmaları sırasında FNL'in 401 asker kaybı olmuş,buna karşılık Amerikalılar 65 ölü ve 250 yaralı vermişlerdir. Ayrıca son günlerde 100 Amerikan uçağı daha düşürülmüş ve 300 askeri üs tahrib edilmiştir.

McCarthy; kendisini «Kennedy kampı» na dâvet eden R. Kennedy'ye «küstah» dedi

Senatör Eugene Mc Carthy,Cumhurbaşkanlığı mücadelesinden çekilip kendisini"Kennedy kampına"katılmaya davet eden Senatör Robert Kennedy'ye sert bir cevap vererek"Sonuna kadar mücadeleye devam edeceğim ve bu yolda,ne tavize,nede uzlaşmaya yanaşacağım demiştir.

Kennedy'nin tavsiyesini"Küstahlığa varan bir hareket"olarak niteleyen Senatör Miami de oy peşindedir.

Ayrica Richard Nixon,Kennedy'nin *Yeni Viyetnamlara hayır*deyişine değinerek,ne kendisinin,ne de Kennedy'nin *Yeni Viyetnam'lar meydana gelmiyeceğine dair bir garanti verebileceğini belirterek,*Fakat yeni bir devreye girmiş bulunuyoruz.Bizi,her buhranın,her ateşin içine çeken ittifaklardan uzaklaşmalıyız.Ne vakit,ufak bir çatışmanın içine sürüklensek,üçüncü bir dünya savaşı tehlikesinin içine de yuvarlanmış oluyoruz* demiştir.

Görülüyor ki,dünyada ve Amerikadaki son olaylar,son gelişmelerden sonra Amerikayı yöneten,ve hattâ bazan Türkiye' yada benzeri geri kalmış ülkelerin yöneticilerini dahi yetiştirip ihraç eden,büyük tröstler in temsilcileri için şartlar değişmede.Viyetnamlar yaratmanin garantisini kimse verememede. Buradan giderek,Türkiye'deki hakim sınıfların hükümranlığını 55 ikili anlaşmaya dayanarak Amerikanın müdahelesinden medet umarak sürdürmeye çalışmasının ne denli boş bir rüya olduğu anlaşılır.

DE GAULLE KONUŞTU

Fransadakı iç buhranla ilgili olarak beklenen konuşmasını yapan General De Gaulle:Son olayların Fransiz toplumunda büyük bir değişikliği zorunlu kıldığını gösterdiğini ve bunu kendisinin de kabul ettiğini belirttikten sonra,eğer referandumda halk"Hayır"derse çekileceğini açıklamıştır.

RUDİ İYİLEŞİYOR

Batı Almanya'daki devrimci öğrencilerin lideri Rudi Dutschke; 11 Nisandaki yaralanma olayından sonra,geçen hafta Batı Berlin'deki Westend hastahanesindeki okula başladı.Bir Macar psikologu Rudi' ye beyin ameliyatından sonra unutmuş olduğu bir çok günlük kelimeleri öğretiyor.

Diğer taraftan Kalifornıya ünüversitesi profesörlerinden Herbert Marcuse'nin Rudi'yi ziyaretindeki izlenimlerini duymak için hastahanenin kapısına 2500 öğrenci birikmiştir. Marcuse: Rudi Dutschke'nin sıhhati çok iyidir sizi temin ederim. demiştir.

Hastahanede,düzenli olarak günlük gazeteleri okuyan Rudi,özellikle Paris'teki öğrenci hareketleriyle ilgilenmektedir.

Yakınları,hastahanede bir ay daha kalacak olan Rudi'nin uzun müddet dinlenmesini istemektedirler. Kalifornıya'daki bir gurup O'nu dinlenmesi ve öğrenimini tamamlaması için San Diego ünüversitesine davet etmişlerdir.

T. Erlander suçlumu?

Stockholm'deki Yunan Büyük Elçiliğinden açıklandığına göre: Holanda Parlementosu üyelerinden J. van der Stoel,Avrupa Konseyi ile ilgili bir anlaşmanın imzalanması göreviyle Atinada bulunduğu sırada Yunan Cuntasının içişleri Bakanı ve Başbakan yardımcısı General Patakos ile görüşmüş ve General kendisine İsveç Başbakanı Tage Erlander'in İsveçteki Yunan uyruklu işçileri rejime karşı kışkırttığını,onlara maddi yardım yaptığını belirttikten sonra,kendisinin Yunanıstana gelmesi halinde tevkif edileceğini söylemiştir.

Fransadaki karışıklık

günün notları

Çekişmeler

Son 1-2 yıl içinde yapılan meydan toplantılarındaki olaylar Türkiyede gerici milis örgütünün kurulma yolunda olduğunu göstermektedir.

İstanbulda, Ankaradaki «Uyanış» mitinglerinde, ellerine muntazam kesilmiş sopalar verilen ve adlarına «milliyetçi» denilen insanlar toplantıları dağıtmak istemişlerdir. «Şahlanış» mitinglerinde aynı adamlar, mitinge katılan örgüt temsilcilerinin başlarında idiler. Ankaradaki Dev - Güc toplantısında ise bunlar yine sopalarla donatılmış olarak saldırmışlardır. Saldırıya geçerken âdeta savaş naraları atan ve başbuğlarına bağlılıklarını tekrarlayan bu adamlar nerede eğitiliyor, nereden besleniyor, bilmiyoruz. Ancak şunu görüyoruz ki, günden güne tecavüzlerin şiddeti artmakta, devlet kuvvetleri ise bazı yerlerde bu tecavüzleri, doğrudan doğruya ve dolaylı olarak ılımlı destekleyici bir tutum izlemektedir.

Milliyetçi - mukaddesatçı kisvesi altında icra-i faaliyet eden bu adamların tutumu, ve devlet kuvvetlerinin onlara karşı gösterdikleri müsamaha insanın aklına, elinde olmadan İtalya'nın 1920-1921 yıllarını ve sonrasını getiriyor :

İtalyan sosyalistleri 1920'lerde büyük bir güc haline gelmişlerdi. İş çevreleri, orta sınıf bir sosyalist devrimden korkuyor, ve faşist örgütler de bu korkuyu alabildiğine sömürüyorlardı. Oysa Nenni'nin sonradan yazdığı gibi, sosyalistler, ülkenin bütün ilerici ve halkçı güclerini bir bayrak altında toplayabilecek durumda da değillerdi. Emekçiler, geniş halk yığınlarının çıkarlarını temsil edecek olgunluğa erişememişler, endüstri işçileriyle nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil eden tarım işçileri arasında bir bağlantı da kurulamamıştı. Sosyalistlerin çoğunluğu dogmatik görüşler içinde idiler. Fakat buna rağmen gürültüleri fazla çıkıyor, gürültüler ise büyük halk kitlelerini tedirgin ediyordu. 1920'de fabrikalarda yönetime el koyma hareketi aslında fiyasko ile neticelendi. Sosyalist Parti ve kitle büsbütün bölündü. Mussolini ise faşist örgütlere, eski askerleri, işsizleri, esnafı, işçileri, yüksek öğrenim gençliğini çekiyor, harb sonu ezilmişliğini aşırı milliyetçilik potası içinde sömürüyordu. Üstelik işçilerin hareketi iş çevrelerini korkutmuştu. Dolayısiyle faşist örgütler bir alternatif olarak görülüyordu. Hükûmet de sosyalist hareketlere karşı faşist milislerini dolaylı olarak kullanıyor, hattâ eski askerlerin bunları eğitmesine göz yumuyordu. Faşistler hazırlıklarını tamamladıktan sonra Sosyalist Parti merkezlerini basmağa başladılar. Başarı kazandıkça gücleri arttı, siyasi parti haline geldiler ve 1922'de Roma'ya yürüdüler. Mussolini'nin iktidarı, bilindiği gibi, İtalya'nın İkinci Dünya Savaşındaki yenilgisine kadar devam etmiştir.

Faşizm hikâyesinin başlangıcı şüphesiz bütün çizgileriyle Türkiyeye benzemez. Türkiye ne dünya savaşından yenik çıkmıştır, ne sosyalist akım güclüdür, ne de işçimiz yönetimi ele geçirmek gibi saçma sapan hayallerin peşindedir.. Ama şunu inkâr edemeyiz ki, bizde de İtalya misali bir «geliyorlar» fobisi yaratılmıştır. Fobinin yaratılmasında, sesi, çapını ziyadesiyle geçen sosyalist akımın şüphesiz rolü vardır. Fakat bu sesler, gerçekte gericiler tarafından mükemmelen istismar edilmiştir. Önce iktidar, Komünizmle Mücadele Derneklerinin korkutuculuğundan faydalanmağa çalışıldı, öğrenci örgütlerinin ele geçirilmesi için teşebbüslere girişildi. Teşebbüsler, uzun süre suni korku havasına katılan iş çevrelerince de desteklendi. Ne var ki, evdeki hesap çarşıya uymamıştı. Zira Türkiyede kendilerine milliyetçi süsü veren fakat aslında şeriatçılığa bağlı kuvvetler vardı. Kur'an yönetimi isteyen ilkel dinciler, Süleymancılar vardı. Başka tarikatlar da birer birer başkaldırmışlardı. Örgütler yavaş yavaş ele geçiriliyordu. Üstelik «Başbuğ» un militanları da bu akımın içine karışmışlardı. Devleti temelden yıkmak niyetleri artık açıkça sırıtıyordu. Fakat iktidar inisiyatifi elden kaçırmıştı bir kez. Bu durumda ilerici kuvvetler birleşme çabasına girdiler ve birleştiler de.. Şimdi iki kuvvet çatışmaktadır. Görünüşe göre bu çatışma devam da edecektir. İktidar eğer Devrimci Gücler'le gericiler arasındaki çatışmada - ister alışkanlık, ister gerici akımdan hâlâ fayda umarak olsun - ağırlığını gerici tarafa koyarsa çatışma büsbütün artacak ve Türkiye bir dar boğaza gelecektir.

İtalyadaki olaylar, yukarıda işaret ettiğimiz gibi, bütün çizgileriyle Türkiye'ye uymamaktadır. Sonuç bakımından da uymayacaktır. Ne var ki, dar boğazdan sonra özgürlük ortamının uzun yıllar hasreti de çekilecektir.

ECVET GÜRESİN

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

Fransadaki öğrenci gösterileri, polislerle öğrencilerin çatışması ve üniversitelerin, Odeon Tiyatrosunun işgali, Başbakan Pompidou'nun verdiği tavizden sonra yön değiştirdi. Bu kez işçiler işe karıştılar ve 100 den fazla fabrikayı ele geçirdiler. Romanya'da bulunan General de Gaulle gezisini yarıda bırakıp geri döndü.

Olayların niteliği kesinlikle belli değildir. Kimine göre gençler sadece bir bunalımın patlaması içindedirler. Kimine göre, Sorbonne'lular De Gaulle rejimini devirmek isteyen C.İ.A.'nın oyununa gelmişlerdir. Kimine göre ise, Amerika ile Kuzey Vietnam'ın anlaşmasını istemeyen Kızıl Çin, öğrenciler arasında Mao'cu hareketi başlatmıştır. Son iddiayı ileri sürenler iki Çinli gazetecinin toplantıyı izlemekten vazgeçerek tatile gitmelerini Mao hareketine delil olarak göstermektedirler. Kısacası mesele hayli karışıktır. Nitekim işçilerin fabrikaları ele geçirmesi ve grevler karşısında öğrenciler de ikiye ayrılmışlar, bir kısmı işçi hareketini desteklerken bir kısmı Başbakanın vaatlerini yeterli görüp, yakıp yıkmayı bırakmışlardır.

Dahası var :

Emekçileri desteklemek isteyen öğrencilere, fabrikaları ele geçiren işçilerin davranışı pek de içten değildir. Hattâ çoğu yerde işçiler, öğrencilerin yardım isteklerini reddetmişlerdir. Bütün bu karmakarışıklık içinde ortaya çıkabilen sonuç şudur :

Öğrenci hareketlerinde Batı Berlin'deki, İtalya'daki gibi genel bunalım şüphesiz başlıca etkendir. Ama bunalımın gerisinde Moskova - Pekin çatışmasının rolünü de inkâr etmek imkânsızdır. Beri yandan Castroizm, bunalımdan kurtulmak isteyen gençliğe heyecan verici; Guavera'cılık onları kendileri bakımından zevkli bir maceraya sürüklüyor. Ancak bu macera nasıl bitecektir? Moskovanın izinde olan Fransız Komünist Partisinin âkıbeti, belirsiz bir ihtilâl denemesini uzun boylu desteklemesini beklemek hatalıdır. Nitekim Moskova, iki gün önceki yayınında anarşist hareketleri yermiş, buna karşılık Pekin, Fransız öğrencilerini alabildiğine teşvik etmiştir.

Fransa solu, öyle görülüyor ki, ister bunalımdan gelsin, ister Mao'culukla Castro'culuk araya karışsın, hattâ ister C.İ.A. da rol almış olsun, bu karışıklıkla De Gaulle rejimini biraz daha yıpratmak, Cumhurbaşkanını yeni bir seçime götürmek amacını gütmektedir. Ancak sol koalisyon'un Cumhurbaşkanını seçime itebilmesi için, hareketi bir noktada durdurup, kamu oyundaki sempatiyi antipatiye çevirmemek gerekmektedir. İşte Fransa solu bakımından tehlikeli olan durum budur. Çünkü anarşik hareketler ve grevler kamu oyunu sol'un aleyhine doğru çevirmeğe başlamıştır ve belki de sonunda Mitterand değil, yine General de Gaulle kazanacaktır.

CUMHURİYET

İÇ HABERLER

Millî gelirden PAYIMIZI alıyormuyuz?

Bursada Teksif Sendikası Bursa Şubesî Kongresinde bir konuşma yapan Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy özetle şunlari söylemiştir:

*Sendikalari hükümetler sevmez.Bu bütün dünyada böyledir.Sendikalari işverene tanıtmak bir yana,bütün dünyada sendîkaları dinamitlemek îçin çaba harcanmaktadir.Çünkü sendîkacilar,işverenden hak almaktadırlar.Ama sizler sendîkacılarınızı sevmek mecburiyetindesîniz. Ve ancak böyle bir sevgi île birbirimize bağli olarak kuvvetimizi çoğaltmış olacaksınız.

Bugün Türkiyede işçi sinifi köylüye oranla daha iyi imkânlara kavuşmuştur.

Türkiyede işçi sınıfinda vasati ücret 800 liradir.Bu 800 lirayi birarada göremeyen köylü vatandaşlarimiz vardir.Milli gelirden payımızi alıyoruz ve Türkiyenin mevcut şartlarina göre haklari elde edip muhafaza etmesini biliyoruz.Hakkimiza razi olacağız*

Burada Sayin Demirsoy'a hatırlatmak isteriz ki,biz yurt dişinda emeğini satan Türk emekçileri olarak kendisiyle ayni görüşte değiliz. Hakkımızı alamadiğımızı çok iyi bilerek çiktik diş ülkelere ve buradaki daha insafli sömürüye razi olduk.

İşi Türkiyede bugün mevcut şartla açisindan ele almaksa tüm yanlış olacaktir bizce. Çünkü bugün Türkiyede mevcut şartlarin değişmezliği söz konusu değildir. Kendisinin de pek iyi bildiği gibi CHP nin görüşüde düzenin değişmesi doğrultusundadir.

Ortada olan bir gerçek varsa,sendika ağalarinin milli gelirden aldıklari payla,Türk emekçisinin ki arasında dağlar kadar fark olduğu ve belki de *Payımızı alıyoruz* deyişi ile bunun anlatılmak istendiğidir.

SEÇİM.

2 Haziran kısmi Senato ve Mahalli seçimlerde uygulanacak olan yeni seçim kanununun özelliklerini aşağıda veriyoruz:

.Bu seçim sistemine adini veren D'Hont,Belçikalidir ve Gand Üniversitesinin Matematik Pröfösörüdür.

D'Hont sistemine göre,bir seçim çevresinde her partinin aldiği oy sirasiyla 1, 2, 3, 4 ile bölünür, elde edilen sayılar parti ayirimi gözetilmeksizin en büyüğünden en küçüğüne doğru siralanir.O bölgeden çikacak en çok milletvekiline kadar bu diziye göre inilir.

Buna göre,bir seçim bölgesinden 6 milletvekili çıkacak olsa ve bu bölgede A partisi 35 bin,B partisi 70 bin ve C partisi 50 bin oy alsalar,bu duruma göre:

	A	B	C
1 ile bölme	35000	70000	50000
2 " "	17500	35000	25000
3 " "	11670	23300	16670
4 " "	8750	17500	12500

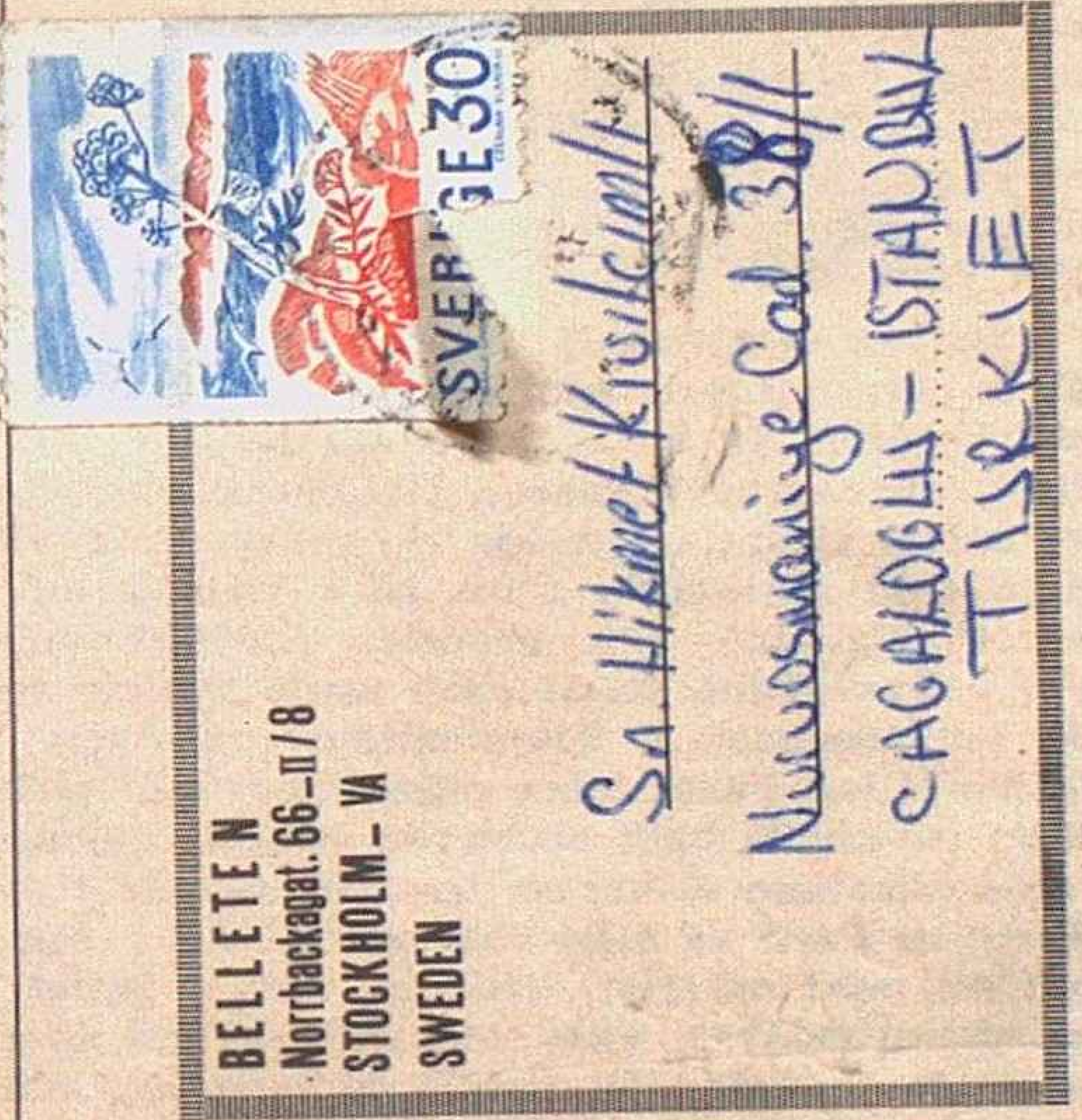
listesi elde edilir ki bu listede en büyükten küçüğe doğru giderek: 70 000 - 50 000 - 35 000 - 35 000 25 000 - 23 300 rakkamlarini elde ederiz ki bu duruma görede, A partisi 1, B partisi 3 ve C partisi 2 milletvekili çıkaracak demektir.

Türk seçmeni çok güç şartlar altında oyunu kullanmak durumundadır. Sanduka düşkünü Amerikan uydusu iktidarin sözcüleri"Eğer bizim adayımıza oy vermezseniz,bir şey alamazsınız"kabili tehditlerle seçmeni etkilemek yolundadır.

Demokrasicilik oyunundan ağzının payını yeterince almış bulunan Türk halki,kendisini hayazısca tehdit eden Amerikan uşaklarına bir ders vermek isteyecektir mutlak.

PAHALLILIK

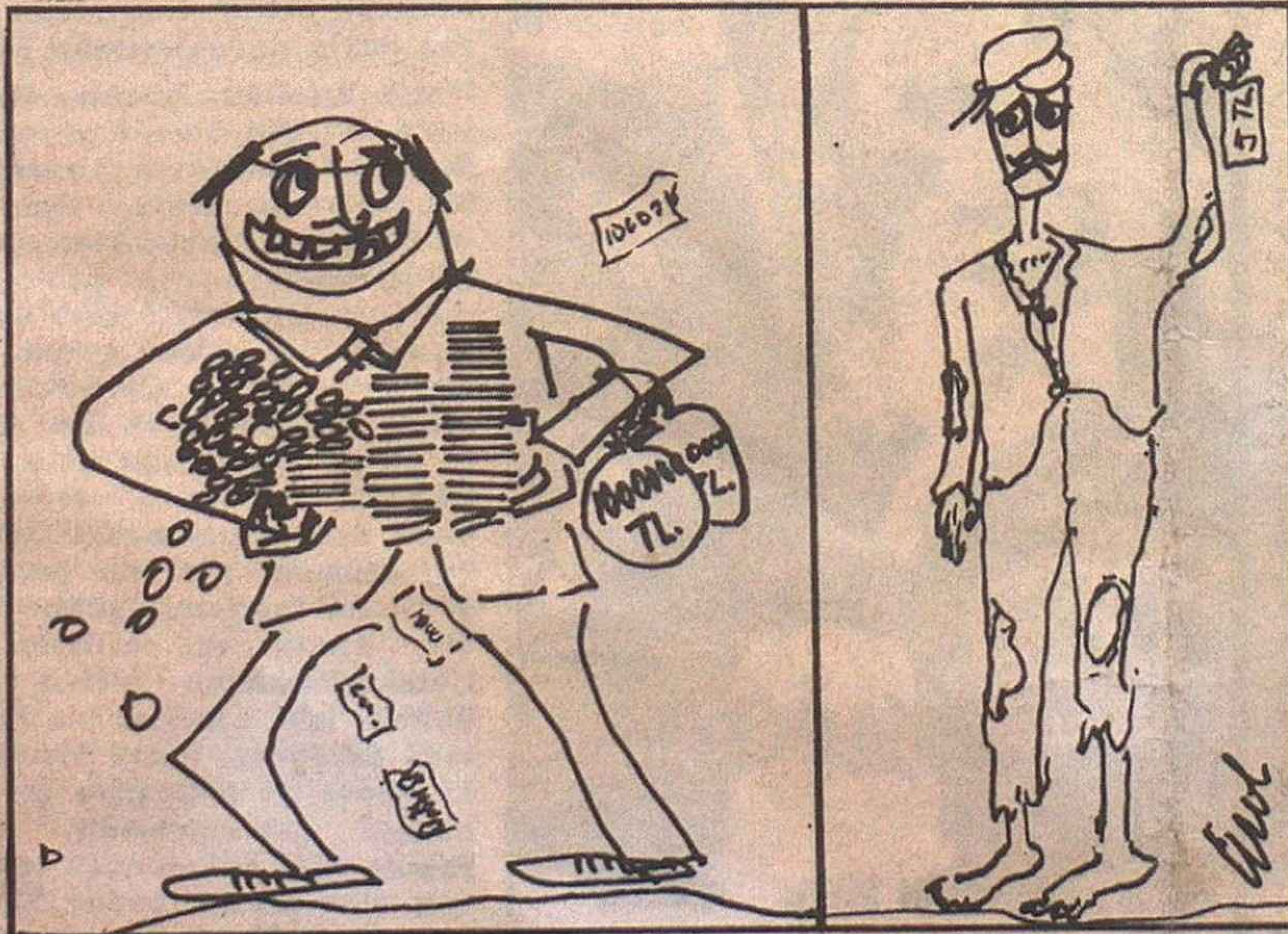
Türkiye Ticaret odaları,Sanayi odaları ve Ticaret Borsalari Birliği genel Kurulunun 18 Mayıs günü yapılan toplantısına sunulan*İktisadi rapor*da açıklandığına göre,İstanbulda bir önceki yıla kıyasla % 13 hayat pahallılığı kaydedilmiştir. Yine aynı raporda gizli işsiz sayısının 1 Milyon 200 bin'i bulduğu, 1964-1965 yıllari ücret artışına kıyasla 1966-1967 ücret artışlarında azalma olduğu,sermaye değerinde yüzde 25,6 artışa mukabil iflasların yüzde 18.3 arttığı,1967 yılında 1966 ya kıyasla 25.525 daha az işçinin diş ülkelere gönderildiği açıklanmıştır.

TOPRAK için savaş

Bigaya bağli Yeniçiftlik Köyünde 1963 yilinda kurutulan "Ece" Gölünün 8 bin dekarlik tarim sahası, köylülerle tapu sahipleri arasında kanli olaylara sebeb olmuş,17 kişi ağir yaralanmiştir.Olaylar,20 kişilik bir gurubun,kendi yerlerini işlemek istemelerinden çikmiştir,

Yarım milyondan fazla köylü ailesinin topraksiz yada yetersiz toprak sahibi olduğu bilindiği halde köylünün dertlerine deva aramak yerine işbirlikçi sermayeyi destekleyerek bir yanda halk kütlelerini açlığa terk edip,öte yanda açik vurgunlari devlet eliyle teşvik ederek zengini daha zengin etme peşindeki komprador-burjuva iktidarından toprak reformu isteyemeyen Türk köylüsü uyanip haklarina sahip çıkana değin bu sömürü sürüp gideceğe benzer.

MİLLİ GELİRDEN PAYINI ALANLAR